LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y. $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 52 **** Richmond Hill 19, N. Y., Penktadienis, kovo (March) 15,1957 **** METAI 47-ti

KRISLAI

Pranciškoniškai.
Pagerbimas poeto.
Izraelio straksėjimas.
Pasišienavo.
Priminimas.

Rašo **A. Bimba**

Mūsų kaimynai pranciškonai iš Brooklyno Darbininko turi labai ilgus liežuvius. Pavyzdžiui, vienas jų, dar kunigas, užsikeikė: "Ir tikrai, bepročiais, savęs ir kitų apgaudinėtojais, yra tie, kurie sako, kad Dievo nėra" (D., kovo 8 d.).

O tai reiškia, kad visi mokslininkai pranciškonams iš Darbininko yra bepročiai. Dar niekur nė vienas rimtas mokslininkas nėra pripažinęs kokio ten dievo buvimo.

Su pranciškonais bėda tame, kad jie nesiskaito su jokiais mokslo atidengimais.

Kunigas Maironis buvo įžymus poetas. Tai visų pripažįstama. Kad prietarai ir kunigystė jam nedavė iškilti į dar didesnes aukštumas, tai irgi visiems aišku.

Gerai, kad Lietuvoje Maironis tapo tinkamai ir gražiai pagerbtas, išleidžiant jo poeziją dviejuose tomuose. Išleista, sako, 25 tūkstančių tiražu. Gaila, kad šis didelis leidinys dar mūsų nepasiekė, bent man dar neteko jį matyti.

Mažytis Izraelis, atrodo, nebenori nurimti savo kailyje. Jis pyksta, barasi ir grumoja atnaujinimu karo prieš Egiptą ir prieš visą arabiškąjį pasaulį.

Tos jaunos valstybės politikieriai ir vadovai nieko nepasimokė iš klaidų. Jie dar ir šiandien nesupranta, kokią klaidą ir kriminalystę jie papildė, susidėdami su britais ir francūzais agresijoje prieš Egiptą.

Šiais laikais karas yra labai nepopuliariška avantiūra. Valdovai, kurie savo ambicijų siekia karo keliu, anksčiau ar vėliau nusisuks sau sprandą.

Jungtinių Tautų policijos susikraustymas į Gazą yra tik labai trumpalaikis reiškinys. Izraeliui ištraukus savo karines jėgas, visas Gazos valdymas turėtų sugrįžti į Egipto rankas.

Vasario 16-sios minėjimas Amerikos Lietuvių Tarybai neblogai apsimokėjo. Ji prisišienavo keliolika tūkstančių dolerių. Dabar turės darbo juos praleisti.

Gaila lietuvių, kurie tą raketą finansuoja savo sunkiai uždirbtais doleriais.

Nuo Ainošiaus pas Kaiposių. Taip šiandien darosi mūsų sostinėje su biudžetu.

Prezidentas sako: Jei jis nori, tegu Kongresas suranda punktą, kur biudžetą būtų galima nukirsti.

Kongresas sako: Čia yra prezidento darbas, o ne mūsų.

O rezultatas bus toks: biudžetas pasiliks, beveik toks, koks yra. Jokio taksų sumažinimo šiemet nesulauksime.

Kalbant apie vyriausybės biudžetą, nenuleiskime akių nuo savo dienraščio biudžeto. Turėkime mintyje metinį finansinį vajų. Vajaus pradžia jau nebetoli, tik už vieno mėnesio.

Vajaus tikslas: $10,000!

Taip nutarta šėrininkų suvažiavimo. Tiek reikės Laisvės išlaikymui dienraščiu 1957 metais.

Vajaus pasisekimas priklausys nuo kolonijų prisiruošimo. Visur veikėjai yra prašomi jau dabar susirūpinti.

Atsistatydino Indonezijos vyriausybė, Sukarno skelbė šalyje karo apgulos stovį

Jakarta. — Įtempimas, krizės ir sukilimai Indonezijoje priėjo prie kraštutinės išvados — Ali Sastroamidjojo kabinetas atsistatydino ir prez. Sukarno paskelbė apgulos stovį visoje Indonezijoje. Padėtis lieka neaiški. Kaip žinia, Sumatroje, Celebes saloje ir kai kuriose kitose didžiulio Indonezijos salyno vietovėse kariniai sukilėliai paskutiniu laiku ėmė dalykus į savo rankas ir neklauso centralinės valdžios Jakartoje, nors taipgi neveda prieš ją ginkluotos kovos. Užsienyje buvo skleidžiamos žinios, kad centralinė valdžia kontroliuoja pilnai tik Javos salą, kur randasi sostinė Jakarta.

Dabar, Sastroamidjojo kabinetui atsistatydinus, kelios išeitys lieka. Sukarno gali nominuoti kitą premjerą, kuris remtųsi pažangia nacionalistų, komunistų ir radikalų musulmonų koalicija ir kuri bandytų suvaldyti reakcinius karinius sukilėlius, arba jis gali tiems sukilėliams daryti tam tikras nuolaidas. Už sukilėlių pečių stovi, sakoma, Vakarų agentai, jų tarpe ir olandai, buvę Indonezijos kolonialiai valdovai.

Tuo tarpu prez. Sukarno paprašė Sastroamidjojo, kad jis laikinai tęstų premjeravimą, iki bus rasta išeitis. Vyksta pasitarimai tarp Sukarno ir buvusio vice-prezidento Hattos, kuris stovi kur nors pusiaukelyje tarp Sukarno ir sukilėlių karininkų. Taipgi vyksta pasitarimai tarp nacionalistų ir komunistų vadų.

Komunistai pareiškė, kad jie pasirengę aukoti visas savo jėgas ir energiją, kad palaikyti Indoneziją kaip suvienytą demokratinę respubliką. Pačioje Jakartoje ramu. Kariniai patruliai palaiko tvarką. Jaunimo ir studentų demonstracijos reikalauja iš Sukarno nedaryti nuolaidų reakcijai.

Batista baliavojo

Havana. — Papildomai pranešama, kad Batista baliavojo bankete, kai sukilėliai buvo įsiveržę į jo butą.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris išplaukė Bermudon, kur jis konferuos su Britanijos premjeru Macmillanu. Jis keliauja kariniu laivu, kuris plauks labai pamaži, kad duoti prezidentui progą ilsėtis ant laivo dėnio šiltoje Karibų marių saulėje. Kelionė ims apie 6 dienas. Prezidento pagelbininkai turi vilties, kad jis gal per tą laiką pasveiks, atsikratys savo chroniško kosulio.

Sudane Nixoną sutiko šūkiai: Važiuok namo!

Chartumas, Sudanas. — Vice-prezidentas Nixonas, kuris lankėsi Maroke, Liberijoje, Ghanoje ir eilėje kitų Afrikos kraštų, dabar randasi Chartume, Sudano sostinėje. Nors Sudano valdžia Nixoną sutiko iškilmingai, sutikimas iš žmonių pusės buvo skirtingas. Studentų ir darbininkų demonstracijos iškėlė šūkius: "Nixonai, važiuok namo!" ir "Nixonas čia nepageidaujamas!"

Visame Chartume buvo paskleisti lapeliai, kurie sakė, kad Amerikos vice-prezidentas yra kolonializmo ir rasizmo rėmėjas ir jis nepageidaujamas šalyje, kuri tik dabar išsilaisvino iš kolonializmo jungo.

Aerodrome Nixoną sutiko ne tik valdžios nariai, bet ir diplomatinis korpusas, jo tarpe ir tarybinis ambasadorius.

SEATO derybos jau pasibaigė "harmoningai"

Canberra, Australija. — SEATO (Pietrytinės Azijos Sutarties Organizacijos) konferencija jau pasibaigė — su harmoningu komunikatu. Nors per konferenciją pasirodė, kad Amerika ir Britanija (jos abi SEATO narės) skirtingai atsineša į Kinijos pripažinimo klausimą, išleistas komunikatas sako, kad susitarta "visais pagrindiniais klausimais".

Sekretorius Dulles pareiškė, kad derybos buvo "labai vaisingos", bet privatiniai pripažįstama, kad jis nelabai patenkintais rezulatais.

Maskva. — Gromyko ir Žukovas grįžo iš Berlyno, kur jie TSRS vardu pasirašė sutartį su Vokietijos (Rytų) demokratine respublika. Sutartis apibūdina taisykles, pagal kurias tarybinės karinės jėgos lieka R. Vokietijoje.

Apklausinėjimai

Kairūs žurnalistai drąsiai atsikerta...

New Yorkas. — Eilė pažangių žurnalistų, rašytojų ir leidėjų drąsiai atsikirto Atštovų buto ne-amerikinio komiteto tyrinėtojams, kurie šią savaitę čia laiko savo sesijas. Vyriausias "Daily Worker" redaktorius John Gates atsisakė ką nors sakyti apie savo politinius įsitikinimus. Jis sakė, kad niekas neturi teisės jo klausinėti apie tokius asmeniškus įsitikinimus ir apie tai nekalbėti, norint, nes tai yra kiekvieno amerikiečio teisė.

Buvęs "Daily Workerio" redakcijos narys ir užsienio korespondentas J. Starobinas sakė, kad jis apleido Komunistų partiją, bet jis taipgi atsisakė kalbėti apie savo įsitikinimus arba buvusius politinius bendradarbius. Jis nesinaudojo Penktuoju konstitucijos pataisymu, kuris garantuoja teisę neliudyti prieš save, bet tik sakė, kad liudyti būtų "eiti prieš savo sąžinę".

Angus Cameron, pažangios literatūros leidyklos direktorius, tiesiog sakė, kad jis neatsakys į klausimus, nes jis skaito komitetą neturinčiu teisės jo klausinėti. Jis tik pabrėžė, kad jis skaito save labiau lojaliu Amerikai, negu komiteto nariai.

John Gates dar buvo klausinėjamas apie jo atsinešimą link Stalino klausimo. Gates atsakė, kad jo nuomones galima rasti spaudoje, kad jis mielai jas reikštų publikai, bet nemato reikalo kalbėti tokiais klausimais tyrinėtojams. Jis priminė, kad kaip tik šiomis dienomis jį kvietė įvairios studentų organizacijos, bet kolegijų administracijos jam neleido kalbėti.

Imported Publications vedėja Margaret Cowl-Krumbein sakė, kad ji pardavinėja importuotus leidinius ir meno dalykus iš Rytų Europos kraštų, kad ji veikia pagal valdžios patvirtintus nuostatus ir nesijaučia kuom nors nusižengianti įstatymams.

Taipgi liudijo "New World Review" redaktorė Jesica Smith, Workers Bookshop buvusi vedėja Rose Baron ir eilė kitų asmenų. Tyrinėjimai tęsiasi. Šiandien, penktadienį, liudys dar eilė žurnalistų. Komiteto nariai sakė spaudai, kad prieš kai kuriuos liudninkus bus iškelti "paniekos rodymo Kongresui" kaltinimai.

Vėliausios

Pasaulio naujienos

Roterdamas. — Olandų keleivinis laivas "Volendamas" atviroje jūroje susidūrė su italų prekybiniu laivu. "Volendamas" vežė apie 800 keleivių, jų tarpe nemažai Vengrijos pabėgėlių. Laivas plaukė New Yorkan. Po susidūrimo "Volendamas" telegrafavo SOS ir link jo skubėjo laivai iš visų krypčių, bet po trumpo laiko pasirodė, kad tokio tuojautinio pavojaus nėra, kad laivas neskęs. New Yorkan, betgi, nebeplaukia — grįžta Olandijon.

Chartumas. — Nixonas iš Sudano išskrido Libijon.

New Yorkas. — Reakcinių republikonų sparno galva senatorius Knowlandas sako, kad mes neturėtume plačiau prekiauti su Lenkija, nes "tas padėtų ir Tarybų Sąjungai".

Accra. — Ghanos premjeras Nkrumah atsiuntė telegramą profesoriui Du-Boisui, kurioje jis apgailestauja faktą, kad Amerikos valdžia nedavė ja pasporto vykti Ghanon.

Amanas. — Jordanas galutinai nutraukė visus karinius ir ekonominius ryšius su Britanija.

FBI agentai areštavo tvmsterių unijos vice-prezidentą J. Hoffą

Washingtonas. — FBI agentai areštavo Tymsterių unijos (International Brotherhood of Teamsters) vice-prezidentą J. R. Hoffą. Kaltinimas prieš Hoffą yra, kad jis siūlė kyšius, kad mokėjo nemenkas sumas tūlam advokatui J. C. Cheasty, kuris dirbo Senato Darbo samdos praktikos komitete. Tas advokatas, sako FBI, bendradarbiavo su valdžia ir informavo FBI apie Hoffos jam duotas užduotis.

FBI sako, kad Hoffa jau turėjo kai kuriuos dokumentus ir dalis jų rasta pas Hoffą, kai jis tapo suimtas.

John Cheasty, kaip pasirodė, yra buvęs valdžios slaptos tarnybos agentas.

Varšuva. — Amerika priėmė Lenkijos kvietimą dalyvauti tarptautinėje pramonės gaminių parodoje Poznanėje.

Jauni sukilėliai užsimojo užmušt diktatorių Batistą; 40 jų krito nelygioj kovoj

Havana. — Sukilėlių būrys, susidedantis vyriausiai iš jaunų studentų, įsiveržė į prezidentūros rūmus ir siekė užmušti diktatorių Batistą. Sukilėliai buvo ginkluoti šautuvais ir lengvais kulkosvaidžiais. Per staigų užpuolimą jiems pasisekė pašalinti išlaukio sargybinius ir jie jau buvo pasiekę vidaus koridorius ir veržėsi link antro aukšto, kur tuo metu radosi Batista. Bet pačiuose rūmuose ir dideliame balkone radosi didelis sargų skaičius, žymiai geriau ginkluotas, kuris pastojo sukilėliams kelią. Tuojau iš netoli atsiskubino ir tankai, kurie neleido kitiems sukilėlių daliniams prisiartinti prie prezidentūros.

Nelygioje kovoje, sakoma, krito apie 40 jaunų sukilėlių ir keliolika Batistos karių sargybinių.

Iš Columbia karinės stovyklos prie Havanos atsiskubino keli karių pulkai, daugiau tankų ir zenitinės patrankos. Mat, Batistos valdžia manė, kad užpuolimas ant rūmų yra tik signalas, kuris pradeda plataus masto sukilimą po visą šalį.

Susišaudymai tarp sukilėlių ir Batistos karių tęsėsi per kelias valandas ir persimetė į gretimas gatves. Amerikietis turistas P. Korinda, iš Clifton, N. J., išėjo ant balkono savo viešbutyje, kad pasižvalgyti, ir kulka jam pataikė kaklan ir vietoje užmušė.

Batistos valdžia paskelbė, kad sukilėliai yra "pro-komunistai". Sukilėliai patys skelbia, kad jie nori įsteigti Kuboje parlamentiniai-demokratinę santvarką.

Britai pakorė jauną kiprietį E. Pallikarides

Nicosia. — Britai pakorė dar vieną jauną kiprietį nacionalistą, 18 metų Evagorasą Pallikaridesą. Jo nusikaltimas: britai teigia, kad pas jį rastas pistoletas.

Pallikarides yra devintas iš eilės jaunas kiprietis, kurį britai pakorė. Visi kiti buvo maždaug tokio paties amžiaus — 20 metu. Britai skaito ginklu nešiojimą įrodymu, kad žmogus priklauso prie EOKA, pogrindinės ginkluotos Kipro graikų organizacijos, kuri kovoja už tos salos prijungimą prie Graikijos.

Valanda po Pallikaridesо pakorimo Nicosiioje tapo paskleisti lapeliai, kurie sakė:

"Britai atėmė dar vieno mūsų tėvynainio gyvybę, — bet EOKA su jais atsiskaitys. Tedreba kiekvienas britiškas okupantas, kuris mindžioja šventą graikiško Kipro žemę".

Izraelis dabar grasina imtis karinės jėgos

Jeruzalė. — Izraelio premjeras Ben-Gurionas parlamente sakė, kad Izraelis rezervuoja sau teisę imtis karinių žingsnių, jeigu egiptiečiai įžengtų Gazon. Kaire Jungtinių Tautų pasiuntinys Bunche tuo tarpu informavo prezidentą Nasserį, kad J. T. nepriešingos Egipto civilinės administracijos grįžimui į Gazą, bet Jungtinės Tautos siūlo Egiptui "dalintis pareigomis".

Tuo tarpu Gazos srityje arabai nacionalistai išsprogdino geležinkelių bėgius, kurie jungia sritį su Izraeliu. Tuo būdu jie neleidžia Izraelio traukiniams pristatyti reikmenis į sritį. Taipgi nutrauktos visos telefono vielos, kurios jungia sritį su Izraeliu.

Gazoje dabar atvirai plėvėsuoja Egipto vėliavos, kurias iškėlė nacionalistai. Iš pradžios Jungt. Tautų kariai bandė tas vėliavas šalinti, bet kai jų buvo perdaug, nustojo.

Naujokas išsigando — ir granata sprogo jo rankose

Fort Caeson, Colo. — Naujokas kareivis L. Robinsonas pirmą kartą per pratimus paėmęs gyvą granatą, į rankas taip sustingo iš baimės, kad vietoje ją mesti ištraukus saguto, jis ją laikė rankoje ir ko tai laukė. Ko jis sulaukė, tai mirties, nes po kelių sekundžių granata sprogo, visai nuplėšdama jo dešinę ranką, beveik nuplėšdama galvą ir jį užmušdama vietoje.

Washingtonas. — Senatorius Henningas (dem. iš Montanos) ragino Valstybės departmentą sugrąžinti pasportą negrui žurnalistui Worthy. Jo pasportas atimtas, nes jis prieš valdžios norą keliavo Kinijon.

Seattle. — Iš Europos sugrįžęs Tymsterių unijos galva Dave Beck sako, kad kongresiniai tyrinėjimai apie kriminalizmą unijose turi aiškius politinius motyvus — motyvas yra pakenkti unijoms, sumažinti jų reputaciją.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

MUMS SUNKU SUPRASTI

VALSTYBĖS SEKRETORIUS Dulles, kalbėdamas Canberra mieste, Australijoje, pakartojo: Jungt. Valstijos tebėra nusistačiusios prieš pripažinimą Kinijos Liaudies Respublikos ir prieš jos įsileidimą į Jungtines Tautas.

Kodėl?

Mr. Dulles atsakė, kad tai pakenktų Jungtinių Valstijų interesams.

Šis pareiškimas mus stebina. Kodėl ir kaip pakenktų Jungt. Valstijų interesams Kinijos Liaudies Respublikos pripažinimas ir su ja palaikymas diplomatinių, taipgi ekonominių ryšių? Mes vis manėme ir tebemanome, kad toks mostas būtų naudingas mūsų kraštui.

Kinija juk nėra kaž kokia maža valstybėlė. Kinija juk turi apie 600,000,000 žmonių — pasaulis savaime. Norint išspręsti pačius opiausius Tolimųjų Rytų klausimus tegalima tik palaikant gerus, normalius santykius su Kinijos Liaudies Respublika.

Beje, kodėl Mr. Dulles matė reikalo tai viešai (ir dargi Australijoje) pareikšti?

Korespondentai atsako: todėl, kad buvo paskleista gandai, būk Amerika iš tikrųjų keis savo politiką linkui Kinijos. Valstybės sekretorius, girdi, norėjęs šiuo savo pareiškimu visa tai atmušti. Washingtonas tebesilaikysiąs savo senos politikos.

Kaip ilgai Washingtonas tokios politikos laikysis? Argi ne tiesa, kad labai daug žymių amerikiečių (net ir iš pačių kapitalistų) sako: būtinai reikėtų su Kinija sumegzti normalius ryšius ir vesti prekybą?

TRIUKŠMAS DĖL GAZOS

PO TO, KAI Izraelis ištraukė savo kariuomenę iš Egipto žemės, buvo manyta, kad viskas dabar nutils ir bus okei. Bet taip neįvyko.

Triukšmas dėl Gazos padidėjo ir, sakoma, būk Izraelis galįs bet kurią dieną pradėti "grįžti" atgal į Gazą.

Gaza — mažytis žemės šmotelis, apie 5 mylių pločio ir 24 mylių ilgio. Jis priklausė Egiptui. Gazoje yra, be kitko, apie 200,000 arabų tremtinių, kuriuos Izraelis jėga išvarė iš savo teritorijos, atimdamas iš jų viską, ką jie turėjo. Tie šimtai tūkstančių arabų tremtinių dabar maitinami Jungtinių Tautų.

Po to, kai Izraelis iš Gazos ištraukė savo kariuomenę, Gazą užėmė Jungt. Tautų armijos daliniai. Tačiau, Egipto vyriausybė tuč tuojau paskyrė Gazai savo administratorių. Na, ir dėl to šiandien kyla skandalas.

Izraelio premjeras Ben Gurion pasakė, jog Izraelis bile dieną gali ir vėl Gazą užimti jėga.

Visa tai ir sudarė nemažą sujušimą tiek Jungtinėse Tautose, tiek arabiškose šalyse.

ADMIROLAS RICHARD E. BYRD

KIEKVIENAS SUTIKS, jog admirolas Richard E Byrd, miręs praėjusį pirmadienį Bostone, atliko didelius žygius, tyrinėdamas šiaurės ir pietų polius, tyrinėdamas dar neištirtas, nežinomas pasaulio sritis. Jo pasitarnavimas mokslui yra didelis.

Admirolas Byrd mirė sulaukęs 66 metų amžiaus; mirė nuo širdies smūgio.

Jo palaikai šiuos žodžius rašant yra laidojami Arlingtono kapinėse.

JAUNIMAS IR "ROCK AND ROLL"

RAŠYDAMAS APIE pastaruoju metu jaunime pasireiškusį norą šokti "pagal rock and roll" — kraipymosi, tampymosi šokimo būdą, — kanadiškis Liaudies Balsas sako:

"Iš pranešimų iš įvairių šalių, net ir iš liaudies demokratijų, rodo, kad jaunimui patinka taip vadinama 'rock and roll' muzika ir jos atlikėjai. Kai kas net nervuojasi dėl to. Laiko tai jaunimo palaidumo ženklu. Tai problema, kuri jaudina daugelį. Ypač kai jaunimo parengimuose kartais įvyksta kaip ir maištas, į kurį net policija šaukiama.

"Suaugusiems žmonėms, be abejonės, išrodo keista. Bet reikia suprasti, kad jaunimas negali mėgti klasikinės muzikos, ramių parengimų. Pas jį daug energijos, kuri liejasi per kraštus. Jam reikia gyvų programų, linksmos muzikos. Kai suaugs, tada jis eis prie rimtos muzikos, prie ramių susiėjimų. Ir taip yra, tas matoma iš gyvenimo.

"Bėda tame, kad šis klausimas ignoruojamas. Niekas nesistengia surasti tinkamo vidurio. Už tai ir susidaro progos pasireikšti kraštutinumams. Bet ir tas neturėtų tiek daug bauginti, nes tai laikinas reiškinys. Kai tik jauni žmonės suauga, jie atšala nuo tokių dalykų, pradeda rimčiau galvoti ir elgtis. Norėjimas, kad jaunimas elgtųsi taip, kaip suaugę elgiasi, yra ženklas, kad žmonės užmiršta, kas jie buvo jaunystėje.

"Tas, žinoma, nereiškia, kad auklėjimo darbas nereikalingas. Auklėjimas yra pagrindinis dalykas. Tik jis negali būti toks, kad jauni žmonės būtų verčiami elgtis taip, kaip elgiasi seni, jau užmiršę jaunystę. Auklėtojų užduotis surasti tinkamesnius užsiėmimus, kurie daugiau patrauktų jaunimą.

"Socialistinėse šalyse daromos pastangos įtraukti jaunimą į sporto, meno veikimą. Tenai sportas ir meninė saviveikla virsta masiniais judėjimais. Čia sportas nedaug jaunimo apima, o meninė saviveikla visai apleista. Menas paliktas profesionalams. Taip jaunimas ir neturi kur išlieti savo energiją, ko nors kultūringesnio atlikti. Kas dar pažymėtina, tai kad sekmadieniais Kanadoje beveik viskas uždrausta. Kada žmonės turi daugiau laiko, jie turi merdėti namie, arba ieškoti kokių kitų pramogų, nors ir nelabai vertingų. Tai pasekmės noro suvaryti žmones į bažnyčias".

ĮVAIRUMAI

Vilniaus Universitete

Septyniuose Vilniaus universiteto stacionarinio ir neakivaizdinio skyrių fakultetuose mokosi daugiau kaip penki tūkstančiai studentų. Universiteto istorija dar nežinijo tokio studentų skaičiaus.

Erdvioje auditorijoje ar skaitykloje, mokslo laboratorijoje ar bibliotekoje galima sutikti Kauno darbininkų-metalistų ir Suvalkijos kolūkiečių, Žemaitijos gyvulininkų ir Klaipėdos žvejų sūnus ir dukras. Čia galima išgirsti bet kurią lietuvių kalbos tarmę. O visi neseniai į pirmąjį universiteto kursą atėjo grįžusių iš Pietų Amerikos lietuvių vaikai, kurie kalba su savotišku akcentu. Universiteto studentai mokosi vieningoje, darnioje šeimoje.

Kiekvieneriais metais į universitetą vis daugiau priimama žmonių. Jei 1956 metų pavasarį iš universiteto į gamyklas išėjo apie 350 specialistų, tai tų pat metų rudenį į pirmąjį akivaizdinio skyriaus kursą stojo mokytis septyni šimtai jaunuolių ir merginų, baigę vidurinį mokslą. Vadinasi, kad per pastaruosius penkerius metus į akivaizdinį skyrių buvo priimta dvigubai daugiau žmonių. Kas metai plečiamas ir neakivaizdinis skyrius, kuriame aukštąjį mokslą išeina žmonės, dirbą gamyboje. Štai dabar, kai akivaizdinio skyriaus studentai išvyko žiemos atostogoms, iš visų Lietuvos kampelių suvažinėja į čia įvairių specialybių žmonės — mokytojai, teisininkai, ekonomistai ir kiti, kad dalyvautų eilinėje egzaminų sesijoje.

Pagal tarybinius įstatymus kiekivenas studentas-neakivaizdininkas, be eilinių kasmet gaunamų atostogų, gauna dar papildomai du kartus per metus apmokamas atostogas egzaminams ir įskaitoms laikyti, apžvalginių paskaitų ciklams išklausyti, apsilankyti pas įvairių katedrų konsultantus, apsirūpinti universaiteto bibliotekoje moksline literatūra, reikalinga kitam semestrui.

Dabar numatomos priemonės, kurios turi dar labiau palengvinti studentų-neakivaizdininkų mokymąsi. Universiteto biblioteka dabar siųs kiekivenam neakivaizdininkui reikalingą literatūrą ir reguliariai keis knygas. Visuose dideliuose Lietuvos miestuose — Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje, ten, kur veikia aukštosios mokyklos, atidaryti konsultacijų punktai. Vietiniai profesoriai ir dėstytojai konsultuoja dabar ir universiteto neakivaizdininkus. Kas mėnesį į šiuos punktus atvyksta taip pat Vilniaus universiteto profesoriai ir dėstytojai, kurie konsultuoja studentus.

Per dešimtmetį, praslinkusį po karo, Vilniaus universitetas parengė penkis kartus daugiau specialistų, negu jų parengdavo per visus prieškarinius dešimtmečius visos buržuazinės Lietuvos aukštosios mokyklos, kartu paėmus. Tarybų valstybėje yra sudarytos visos sąlygos, kad darbo žmonių vaikai galėtų eiti mokslą. Dauguma studentų gauna negrąžinamą valstybinę stipendiją. 80 procentų visų studentų, atvykusių iš kitų miestų, universitetas aprūpina bendrabučiais. Neries pakrantėje dabar išaugo ištisas studentų miestelis, esantis netoli gražaus "Vingio" parko, greta kurio yra medicinos fakultetas, gamtos mokslo ir geografijos fakultetai bei universiteto observatorija. Prie kiekvieno bendrabučio veikia valgykla ir bufetai, kurie aptarnauja studentus jiems patogiu laiku.

Pastaruoju metu universiteto studentai aktyviai dalyvauja moksliniame-tiriamajame darbe. Mokslo taryba neseniai suorganizavo studentų geriausiųjų mokslinių darbų ir išradimų parodą. Studentų mokslinės draugijos valdyba premijavo autorius, kurių geriausieji darbai straipsnių pavidalu spausdinami universiteto Mokslų žinyne.

Įdomūs yra studentų-filologų darbai. Filologijos fakulteto žurnalistikos katedra į savo mokslinių darbų tematinius planus įtraukė temas iš Amerikoje leidžiamos lietuvių spaudos istorijos. Trečiojo kurso studentė Rūta Petronytė šiuo metu jau baigė savo darbą apie seniau leidžiamo Amerikoje "Naujosios gadynės" laikraštį. Neseniai trečiojo kurso studentų-žurnalistų grupė, dėstytojams dalyvaujant, apsvarstė šį savo kurso studentės darbą ir aukštai jį įvertino.

Didelį susidomėjimą studentų tarpe kelia kasmet atliekama gamybinė praktika. Studentai nuvyksta į gamyklas, fabrikus, į kolūkius, mokyklas, kur jie visą mėnesį dirba pagal savo specialybę. Kartu su jais išvyksta profesoriai ir dėstytojai, kurie vadovauja, pataria ir konsultuoja studentus. Kiekvieną kartą, atlikę gamybinę praktiką, studentai drauge su dėstytojais aptaria nuveiktą darbą. Aptarimo metu vyksta karšti ginčai ir diskusijos. Būsimieji mokytojai, teisininkai, chemikai ar fizikai gina savo pažiūrą, prisiklauso prie teisingų draugų daromų pastabų. Daugelis studentų-diplomantų, baigę universitetą, prašo siųsti juos dirbti tose pačiose įstaigose, kur jie dirbo kaip praktikantai.

Baigti universitetą dar nereiškia nutraukti su juo ryšius. Gera tradicija virto kasmetiniai diplomantų susitikimai. Per tuos susitikimus buvę universiteto auklėtiniai pasidalija savo įspūdžiais iš gamybinės veiklos, papsakoja, kaip jie pritaiko universitete įgytas žinias.

Vilniaus universiteto jaunimas niekuomet nesišalina savo profesorių ir dėstytojų. Kiekvienas profesorius ir dėstytojas yra jų vyresnysis draugas, su kuriuo , visuomet galima pasitarti bet kuriuo klausimu. Studentai neretai padeda profesoriams ir dėstytojams, kai pastarieji rašo mokslinius darbus, spręsdami šalutines mokslo problemas. Gabiausieji studentai įgyja universitete mokslinio-tiriamojo darbo įgūdžus. Iš jų tarpo parenkami kandidatai į aspirantūrą.

Lietuvos miestuose ir kaimuose daugelis su pasididžiavimu nešioja švarko atlape ženkliuką apie Vilniaus universiteto baigimą. Tūkstančiai studentų su tamsiai raudonomis studentų kepurėmis kas rytą Vilniaus gatvėse skuba į aukštąją mokyklą, išgarsėjusią savo geromis tradicijomis ir auklėtiniais. Šių tradicijų dvasioje auklėjama ir apmokoma naujoji Lietuvos inteligentijos karta, kilusi iš darbo liaudies ir tarnaujanti jai.

Z. Čėsna,
Vilniaus Kapsuko vardo u-to studentas

Šis tas iš šen ir ten

PREGRESAS

Pastaraisiais laikais daugelis amerikiečių rimtai susirūpino nuodingaisiais spinduliais užterštam ore nuo sprogdinimų vandenilinių ir atominių bombų.

Tačiau retai katras pagalvoja, kad mes visi kasdien valgome nuodus, kurie randasi maiste. Gal vargiai mes surastum tokį maistą, į kurį nebūtų įdėta daug maž nuodų dėl užlaikymo geráme stovyje ilgesniam laikui, kad maistas negestų...

Neperseniai vienas valdžios paskirtas maisto inspektorius parašė trumpą straipsnelį Philadelphijos Daily News laikraštyje, išvardindamas tik kai kuriuos maistuose įdėtus nuodus.

Sulphur dioxide džiovintuose vaisiuose, moliasuose. Saltpeeter (salietra) džiovintoj ir rūkytoj jautienoj. Hormonai beveik visose mėsose, bet daugiausia paukštienoj. Calcium propionate duonoje, kad būtų ilgai šviežia. Sodium benzoate ketčiupe, ir kitokiuose prezervuose. DDT visokiose lapuotose daržovėse ir net randama javų grūduose ir karvių piene. Visokie spalvuoti saldainiai ir gelsvai nudažyti apelsinai, gelatina (jello) ir visokie prieskoniai — artificial flavoring su nuodais. Nors kai kurių nuodų maisto fabrikantai dar neišvardina.

Geriamam vandeny įpila chlorino, kad apvalytų vandenį nuo visokių žmonėms kenksmingų gyvių. Iš chloro vokiečiai pirmojo pasaulinio karo metu gamino nuodingas dujas, kuriomis pavėjui leisdami karo fronte daugelį priešo karių mirtinai užtroškino, o kitų nepagydomai plaučius sužalojo ir kurie mirė vėliau. O dabar mes kasdien atsukę krana geriam tuos nuodus.

Sodium fluoride pilama į geriamąjį vandenį, kad jaunamečiams vaikams dantys negestų. Su faktais jau yra prirodymų, kad fluoriduotas vanduo apsaugoja vaikų dantis nuo gedimo. Bet kai kurie gydytojai, betyrinėdami vandenį per pastaruosius ketveris metus, susekė, kad geriamajam vandeny chlorinas ir fluoridas esą nuodingi ir veda prie susirgimų vėžio ligomis. Taip pat ir nuo maiste įdėtų nuodų ne vienas asmuo staigiai nesuserga, bet ima daugelį metų, iki tų nuodų palaipsniui prisirenka daug žmogaus kūne ir suardo sveikatą.

—:—

Kodėl vėžiu sergantieji tampa mažakraujais? Todėl, kad vėžys naikina kraujo ląsteles greičiau negu kūnas spėja pagaminti, ir ligonis tampa anemiku.

—:—

Nuo 1919 iki 1936 metų iš J. A. valstijų į Lietuvą buvo išsiųsta suvirš šimtas milijonų dolerių.

—:—

Praeitais metais amerikiečiai išgėrė 85,000,000 bačkų alaus. Abelnai imant, dėl kiekvieno gyventojo išeina po 15.9 galiono. Taip raportuoja bravorų almanakas.

—:—

Apie maistą

Vasaros karščiai tai pavojingiausias laikas maisto užnuodijimui. Dažnai tenka skaityti laikraščiuose žinutes, kad tai šen, tai ten didelės grupės žmonių susirgo nuo užnuodyto maisto. Vieniems prisieina tik ligoninėse pagulėti, o kitiems net iš šio pasaulio išsikraustyti. . . Daugelis maisto gamintojų mano, kad jeigu išvirtas maistas, tai jau bus ir saugus, nesuges. Iš dalies tokis manymas yra teisingas, nes virinimas užmuša daugybę bakterijų. Bet neilgam. Vasaros karščiuose, ypač didelėje šutroje, kad ir virintame maiste už keleto valandų bakterijos dasigauna ir sparčiai veisiasi, dauginasi milijonais, ir į trumpą laiką užnuodina maistą.

Federališkos valdžios žemdirbystės departmento patarimai: Jeigu išverdi maistą dėl piknikų, ar kitokių draugiškų išvažiavimų į laukus, tai pirmiausia išvirus įdėk maistą šaldytuvan, kurio temperatūra turi būti neaukštesnė kaip 40 šimt. laipsnių. "Kuo žemiau, tai dar geriau", ir gerai atšaldyk. Tuomet maistas bus saugus vežtis. Nulupti kiaušiniai ir paukščiai su prikimštais pilvais visokiomis košėmis reikia labai saugoti nuo sugedimo vasaros karščiuose. Nešvarios rankos, kurios maistą čiupinėja, greičiausia apkrečia bakterijomis. Tad mažesnius maisto gabalėlius reikia suvynioti vaškuotu popieriumi, o didelis kuomi nors gerai uždengti.

—:—

Nėra kur pasislėpti?

Mūsų šalies civilinės apgynos pareigūnai rimtai susirūpinę... Sako, jeigu kiltų karas tarp Tarybų Sąjungos ir JAV, tai nebūtų kur pasislėpti nuo priešo atominių bombų.

Taip rašo savo ilgam raporte civilinio apsigynimo administratorius V. Petersonas prezidentui Eisenhoweriui. Sako: Mes jau turime pasistatę daugelį tvirtų ir saugių požeminių slėptuvių iš plieno ir cemento apsisaugojimui nuo priešo bombų, kurios kainavo didelę krūvą pinigų... Tačiau vėliausi įvykiai parodė, kad mes tomis neva saugiomis slėptuvėmis negalėtume naudotis, reikalui ištikus. Ir dabar mes esam keblioj padėty...

Neseniai buvo daromi pratimai apsisaugojimui nuo priešo iš oro atakų. Bet tie pratimai buvo labai nesėkmingi. Net juokingi. Nes, kai tik sirenų staugimas davė signalą, kad priešo bomberiai artinasi, pradėjo bėgti į slėptuves ne tik civiliai žmonės, bet ir aukšti militarinio personalo pareigūnai ir valdininkai.

Nelaimingiausi buvo tie, kurie pirmutiniai įlindo į slėptuvių urvus. Nes jie vos tik įlindę žaibo greičiu spruko atgal laukan, nešdamiesi savo kudašių! Išbėgę ašarotomis akimis ir delnais pridengtomis nosimis sušuko: "We are skunked out!.." Šeškai (skunkės) juos išvijo... Kiti stovėjusieji arti slėptuvės buvo priversti nešdintis toli nuo savo bendrų, nes jų drabužiai prišvinkę labai nemaloniu kvapu... Kai kurie iš nukentėjusių pareiškė: Atominių bombų dūmai negali būti aršesni už skunkių smarvę, tai dėl ko nuo jų slėptis?..

Na, ir dabar apsigynimo pareigūnams didelis galvosukis. Nes nesurandama priemonių ir tokio drąsuolio, kuris skunkes galėtų iškrapštyti iš slėptuvių... Nes jos esą ne tik blėdingos, bet ir labai žmonėms naudingos. Jų kailiai gražūs ir brangūs, ir jos sunaikina daug pelių, žiurkių ir kitokių žmonėms žalą darančių gyvūnų. Tadgi jų iššudymas nesiderintų su žmoniškumu.

—:—

Juokai

Daktaras: Labai nemalonu prisiminti, ponia H., kad už mano profesionališką jums patarnavimą jūsų čekis sugrįžo.

Pacijentė: Tame nieko nauja nematau, daktare, nes ir mano strėnose skausmai sugrįžo, kuriuos jūs gydėte . . .

—:—

Senyva moteriškė, atėjusi pas dentistą su skaudamu dančiu, klausė:

Daktare, kiek jūs imat už ištraukimą danties?..

Tris dolerius, atsakė dentistas.

Moteriškė: Jeigu aš jums duočiau tik vieną dolerį, tai ar jūs paliuosuotumėt biškelį manę dantį?..

Užrašykite Laisvę savo giminėms į Lietuvą. Kurie ten jau gauna Laisvę, rašo, kad ji jiems patinka.

V. VARGUOLIS

Svajonių ir buities takais

(Tąsa)

Mikas su broliu, atėję į "vagzalą", irgi atsisėdo ant kelių minutų, nes jei kuris nesisėsdavo, tai tokį palydėdavo pašaipos šaužūs šauksmai. Čia Mikas išgirdo daug baisių, grinorių bauginančių kalbų, daug visokių kvailų nesąmonių. Tai daugiausia paprasti pliauškalai žmonių, kurie žinojo tik darbą, karčiamą ir kitokius tamsybės urvus ir užlandas, nuo ko ir buvo gavę visokius "krikštovardžius", kaip kad griešninkas, latras ir syreneušas.

Mikui pirmoji kasykloj diena buvo sunki ir baisi, bet savotiškai ir įdomi: jis pamatė, kaip yra anglis kasama ir ir kaip mainierio darbas yra ir sunkus ir atsakomingas. O už vis jis pamatė ir kaip yra lengva Amerikoje patapti ponu ir būti laimingu; kiek toji laimė kainuoja mainieriui prakaito ir kraujo, o ne vienam ir gyvybė. Jei mainierys neturi gana patyrimo ir ne gana atsargus, kad tokius patinka nelaimė ir tampa sužeisti, tankiai palieka invalidais, o ne vienas ir gyvybe užmoka. Mikui buvo ta laimė, kad jis pradėjo dirbti prie brolio, kuris jį mokė, rodė, kaip būt atsargiam ir nesusižeisti ir ramino, kad į kelias dienas pripras ir bus viskas gerai. Vienok nepaisant, kaip Mikas buvo atsargus, o bet gi išdirbęs pirmą dieną jis jautėsi lyg per gręžynę pravarytas: jį visą gėlė, skaudėjo sąnarius; rankos suraižytos, keliai užtrinti, kad ir palytėjus skauda. Mat, anglių sluoksnis žemas, tai visą darbą tenka atlikti keliaklupščiomis ant kietos uolos. O kada dieną išdirbęs ir parėjęs namo dirstelėjo į veidrodį, tai nors ir visą skaudėjo, bet pats iš savęs nusijuokė, kada pamatė, kad jis tikrai panašus į piešiamą velnią: juodas nuo anglies dulkių ir su ragu ant galvos (aliejine lempa), ir jei jį tokį dabar pamatytų motina, tai ji labiau verktų, negu ji verkė išleisdama jį į šią laimės šalį. Ir Mikui dabar ėmė skverbtis į galvą klausimas: Kodėl žmonės taip Ameriką giria? Argi gražesnis rūbas ir gardesnis duonos kąsnis yra vertas šitokio sunkaus darbo, kur reikia rizikuoti savo sveikatą—tankiai ir gyvybę? O kada Mikas pradėjo praustis ir sukišo rankas į šiltą vandenį, tai jis mintimis net ir keiksmais pagarbino vargšo "laimę" šioje šalyje. "Ir velnias mane gundė prašytis į šitokį pragarą?" Gi antroji diena dar jam buvo sunkesnė ir daugiau jį visą skaudėjo, bet jis stengėsi neišsiduoti, neparodyti broliui, o tik sukandęs dantis kentėjo ir dirbo. Vienok taip nebuvo visados: diena po dienai, Mikas pradėjo pripras prie sunkaus kasykloje darbo, suliaunėjo jo sąnariai, sukietėjo delnai, o tada jau ir pats darbas pasidarė ne toks jau baisus, sunkus. Ir taip prabėgus savaitei ar daugiau, Mikas ir visai apsiprato su sunkiu kasyklos darbu, kad net jis ėmė skaitliuoti ir palyginti savo dienos uždarbį, kiek tai būtų, kad jei pasiųstų į Lietuvą. Jis atsimena kaip tarnavo buožei visą metą už šešis rublius, o čia, ve, jis daugiau uždirbąs į dvi dieni. Tačiaus Mikas dar nebuvo patyręs gyvenimo sąlygų, tai jam rodės, kad jis daug uždirba ir greitai galės susitaupinti nemažai pinigų ir grįžti atgal į Lietuvą. Bet kada jis pagyveno mėnesį kitą ir patyrė kiek kainuoja pragyvenimas ir viskas, tai pamatė, kad jis iš tokio "didelio" uždarbio turtų negali sudėti; kad labai reikia apdairiai gyventi, idant suvesti galą su galu ir dar atkišti kiek broliui skolos. O kada Mikas visai gerai susipažino su mainierių gyvenimu, tuo poniško amerikiniu gyvenimu, tai jis visai kitaip ėmė svajoti; jo dabar svajonė, tai nepaisant kaip sunkiai, bet ko greičiau atsimokėti broliui skolą, nusiųsti motinai ant būtiniausių reikalų, o tada taupintis kiek galint, kad už meto kito jis galėtų grįžti į Lietuvą. Jis dabar pastoviai apsigyventi Amerikoje ir pasvajot nenori, kada pamatė, patyrė, kaip čia reikia sunkiai dirbti ir kišti galvą po uola, likti sužalotu arba ir žūti. Miką labai blogai nuteikė bei paveikė įvykusi nelaimė su mainieriu dirbusiu tik per sieną (pillar'į).

Kiekvieną rytą mainierys, atėjęs į kasyklą, pasako savo darbo numerį fajerbosiui, kuris pasako mainieriui kaip viskas yra jo darbovietėj: kad nėra dujų (gasų), pavojingų sutrūkimų lubose, kad jo darbovietė saugi dirbti, arba priešingai. Antano Krupkos darbovietėje virš kelio buvo lubose iškritimas uolos, atsivėrusi kiaurynė, kur tankiai prisirinkdavo dujų ir fajerbosis apie tai Antanui pasakydavo, kad saugotųsi su degančia lempa eiti prie kiaurynės, iki jis, fajerbosis, neateis išvaikyti dujas su tam tikrais užtiesalais suvesti oro sriovę. Bet kažin kaip tąjį rytą fajerbosis ar pamiršo, ar neištyrė, nieko Antanui nesakė, tai pastarasis drąsiai ėjo pro kiaurynę su degančia lempa ant galvos. Kiaurynė buvo pilna dujų ir Antanui arti priėjus užsidegė ir mirtinai jį sudegino, o švogerį, dar visai jauną, pavojingai apdegino. Mikas kaipo jaunuolis ir grinorius tokių dalykų nežinojo ir nesuprato, bet jam labai baisu buvo, kada nuėjęs į šermenis jis pamatė karste ne žmogaus lavoną, o tik žmogaus nuodegulį. Jam kasyklų darbai pasidarė šimteriopai baisesni, o pati Amerika dar mažiau viliojanti bei žavėjanti.

Miko pirmas žingsnis į apšvietą

Mikas, kaip ir didelė didžiuma tada kaimo jaunuolių, atvykusių į šią šalį, buvo tamsus: Lietuvoje nebuvo matęs laikraščio nei knygos. Visas jo mokslas, tai maldaknygė ir tikybiniai įsitikinimai, o daugiau nieko, nes "mokslą" buvo gavęs tik pas kaimo daraktorių. Bet ant laimės, pas Miko brolį gyveno keli įnamiai ir visi prenumeravo skirtingų pakraipų laikraščius, tai Mikui ir buvo toji gera proga susipažinti su laikraščiai, o vėliau ir su knygomis. Betgi buvo keista, kad Mikas, gana tikintys jaunuolis, o pamėgo iš pat pradžių skaityti ne katalikišką laikraštį "Kataliką", bet tų laikų socialistinį "Keleivį" ir tik gimusią, dar "vystykluose" "Laisvę", kuriuos jis su dideliu žingeidumu skaitė. Šiadu laikraščiai Miką ne tik nuostabiai sužavėjo, bet ir paakstino prie skaitymo taip, kad jis parėjęs iš darbo neleisdavo laiką veltui, bet imdavosi už vieno iš minėtų laikraščių ir su įdomumu skaitė ir galvojo.

Kartą jau vakarui sutemus, Mikas prisigūžęs prie kerasininės lempos, skaitė vieną minėtų laikraščių, kaip tuomet atėjo dar jam nepažįstamas, dar pirmą kartą matomas žmogus su ryšuliu rankoje. Žmogus gana gražiai atrodąs, inteligentiško būdo, įėjęs į stubą visus mandagiai pasveikino ir pasidėjęs ryšulį ant stalo, pats atsisėdo ir pažiūrėjęs į Miką, beskaitantį laikraštį, prakalbėjo:

— A, tai matau turite svetį, tik atvykusį iš Lietuvos? Gražiai atrodąs jaunuolis ir jau, matau, skaito laikraštį. O, tai labai gerai! — pagirdamas kalbėjo. — Taip ir reikia. Reikia šviestis! — Ir bekalbėdamas ėmė atrišinėti savo pundelį.

Mikas, išgirdęs nepažįstamo žmogaus pagyrimo žodžius, "gražiai atrodąs jaunuolis", pasijautė keistai: jis pajuto, kaip jo veidas užsiliepsnojo, kad net skruostai, rodos, svilo. Gi nepažįstamas žmogus, atrišęs ryšulėlį, ėmė vartyti knygas ir, parinkęs tris knygeles, ištiesė savo ranką link Miko su tomis trimis knygelėmis ir tarė:

— Štai, jaunuoli, imk ir skaityki šias knygeles,— matau, kad myli skaityti.

Mikas net kruptelėjo iš nuostabos ir lyg traukdamąsis atgalios prabilo:

— O, ne, pone, aš negaliu, aš neturiu pinigų, aš. . . Kaip tuo kartu jam mintis dinktelėjo į galvą: dar tik pora savaičių šioje šalyje; dar nespėjau nei pėdę (užmokestį) užsidirbti; reikia motinai nusiųsti, o čia tokia skola broliui reikia atmokėti, tai apie pirkimą knygų negali būti nė kalbos.

— Imk, — vėl pakartojo žmogus. — Aš iš tavęs dabar pinigų nė nereikalauju. Imk, skaityk ir švieskis. Matau, kad myli skaityti. Nedaug užeinu grinorių, kurie tik atvykę iš Lietuvos, o jau imasi už laikraščio. Man užmokėsi, kai turėsi, už mėnesio, ar metų.

Mat, tasai žmogus, Juozas Bočius, buvo geras Miko broliui pažįstamas.

(Bus daugiau)

LAISVĖS REIKALAI

Puikus visuomenės atsinešimas linkui savo dienraščio tiekia skaisčių vilčių ateičiai. Be raginimų, be priminimų sunkios finansinės padėties paramą gražiai plaukia.

Šiomis dienomis aukų dienraščiui suplaukė sekamai:

Philadelphijos vajininkai	$25.00
George Bernotas, Woodhaven, N. Y.	10.00
Eva Perlukė, Nanticoke, Pa.	10.00
Woodhavenietė	10.00
John ir Mary Buzak, Daytona Beach, Fla.	10.00
A. Staniulis, Hampton, N. J.	5.00
M. Luizinienė, Johnson City, N. Y.	5.00
A. ir J. Bakūnai, Cliffside, N. J.	5.00
V. J. Pshalgauskas, Fitchburg, Mass.	5.00
Mr. ir Mrs. Cedronai, Brooklyn, N. Y.	5.00
A.Dambrauskas, So. Boston, Mass.	5.00
Senas Parapijonas, Brooklyn, N. Y.	5.00
E. Pildunienė, Huntington, L. I.	4.00
V. Blažienė, Hart, Mich.	2.00
J. Masalsky, New Castle, Ind.	2.00
J. Sabaliauskas, Valhalla, N. Y.	2.00
J. Gelgaudas, Chicago, Ill.	2.00
A. Briedis, Brooklyn, N. Y.	2.00
J. Yanavage, Shenandoah, Pa.	2.00
Paul Johns, Miami, Fla.	2.00
B. Rauba, Cleveland, Ohio.	2.00
Hartietis	1.00
C. A., Portage, Pa.	1.00

Į PRIETELIŲ KLUBĄ dalį mokesties už 1957 metus sumokėjo: Pranė Kazokienė, Jamaica, N. Y., $25.00; Juozas Steponaitis, Brooklyn, N. Y., $20.00; K. Milinkevičius, Brooklyn, N. Y., $15.00, ir A. Sopietis, N. Y. C., $5.00.

Širdingai dėkojame visiems aukojusiems ir visiems prisidėjusiems į Prietelių Klubą. Norime priminti, kad jau artinasi vajus sukėlimui $10,000 fondo dienraščiui. Prašome iš anksto tam prisirengti. Vajus prasidės su 15 diena balandžio.

Laisvės Administracija

SKAITYTOJŲ BALSAI

NELYGYBĖS AUKA

Neseniai New Yorko apylinkės, sykiu ir visi rytinių valstijų pažangieji lietuviai neteko gero pianisto ir abelnai muzikos žinovo Prano Balevičiaus (Balwood). Žinia apie Prano mirtį skaudžiai palietė visus muziką - dainą mylinčius lietuvius, ypatingai tuos, kurie turėjo progą girdėti jo muzika apvilktas dainas ir jį patį skiambinant pianu.

Daug buvau girdėjęs ir skaitęs apie Balevičiaus gabumus muzikoje, bet asmeniškai tik pora metų atgal su juo susipažinau, kai jis ir aš dalyvavome lietuviškuose parengimuose Kultūros Centre, Richmond Hill, N. Y.

Didžiausia jo tragiško likimo ir ankstyvos mirties kaltė šių laikų viešpatautančioj ekonominėj nelygybėj. Yra asmenų biskį prasisiekusių muzikos meno srityje, kuriuos tam tikri fabrikantai bei produkcijos mašinerijos savininkai komerciniais sumetimais iškelia į padanges. Tie išgarsintieji pasidaro didelius pinigus, kartais net milijonierių skaičių padidindami. O tuo pačiu sykiu ir toje pačioje turtu lūžtančioje šalyje tūkstančiai jų profesijos brolių ir seserų, besisiekiančių pasidaryti iš savo talento pragyvenimą, atsimuša į neperlipamą sieną arba prieina liepto galą...

Lengva yra pasmerkti asmenį, sau gyvybę atsiėmusį. Bet, mano supratimu, yra daug teisingiau pasmerkti tą priežastį, kuri jau ir taip neilgo žmogaus gyvenimo siūlą nutraukia. Tamsią ateitį matydamas, P. Balevičius nusprendė savo vargus užbaigti...

Dar vis rengiausi nusivežti į New Yorką ir prašyti kompozitorių, kad jis savo gražia mužika apvilktų man seniai žinomą dar iš Lietuvos atsivežtą dainą.

Kas liečia Praną, aš jau turėsiu tą dainą nudainuoti su pamylėta, nors iškraipyta kaimiška gaida. Na, tiek to.

Nors ir būtų labai gaila talentingo dar pusamžio žmogaus, bet jau daugiau su jo muzikiniais gabumais nepasidžiaugsime. Rodos, poetas Janonis yra pasakęs, kad nereikia verkti prie mirusio kapo, o tęsti jo pradėtą darbą, kovą už lygybę, už teisybę prieš tas blogas ypatybes, kurios priveda prie ankstyvos mirties.

Tik gyvieji atsieks ką nors geresnio, tik gyvieji gali džiaugtis su praeityje gyvenančių ir sukūrusių ką nors nauja. Be poetų, be kompozitorių, be muzikos žinovų bei rašytojų nebūtų galima kalbėti apie žmoniją kaip apie pasiekusią aukštai išvystytą kultūrą.

Bet negalima apsilenkti su tu faktu, kad dabartinėj santvarkoj ekonominiai pakrikusioj gyvendami turime perdaug visokiausių rašytojų bei kitokių profesionalų. Dauguma iš jų tik atpasakoja savotiška interpretacija tą, kas buvo pirmiau sukurta. Mano supratimu, daug tų atpasakojimų yra tik laiko ir energijos eikvojimas. Žmonija dar nėra sutvarkyta taip, kad būtų galima biskį prasisiekusiems bile proefsijoj iš to turėti geras ekonomines gyvenimui sąlygas. Negalima prasilenkti nepastebėjus ir to blogumo, kad mokyklas lankiusių žmonių šiandien pasaulyje labai daug yra, tik bėda tame, kad labai mažai iš jų yra studijavę ir atsiekę tikrą visokeriopai teisingą mokslą.

A. K-ka

Redakcijos Atsakymai

I. K—nui, Tuckahoe, N. Y. — Jūsų rašinio negalime pilnai įskaityti, todėl negalėsime juo pasinaudoti. Kitą kartą rašykite aiškiau. Linkime jums pilnai pasveikti!

Toronto, Canada

Pagerbė Linartus

Pereitą šeštadienį Lietuvių salėje buvo didžiulis balius pagerbimui J. ir M. Linartų ryšium su jų 35-omis vedybų sukaktuvėmis. Balių surengė jų giminės ir draugai.

Kadangi draugai Linartai buvo visuomeniniai veikėjai, tad baliuje dalyvavo ne vien giminės ir artimi draugai. Svečių buvo pilna salė. Buvo ir iš toliau, pavyzdžiui, iš Hamiltono, ir Londono, nuo tabako farmų. O sveikinimų buvo ir iš Chicagos.

Kaip ceremonijų vedėjas draugas J. Kevėža, taip ir kiti (J. Šinkūnas, S. Repšys) savo kalbose nurodė, kad Linartai atliko labai daug Toronto lietuvių visuomeniniame veikime, ypatingai J. Linarta kaip menininkas. Jis ne tik dažnai vaidindavo, bet ir veikalus kūrė, kurie buvo perstatyti vietos menininkų. M. Linartienė ypatingai daug pasidarbavo kaip šeimininkė įvairiuose parengimuose.

J. ir M. Linartai buvo sveikinami ir giminių ir artimesnių draugų.

Ilgesnei atminčiai buvo apdovanoti vertingomis dovanomis, kaip giminių, taip ir visų dalyvių. Visi linkėjo jiems ilgiausių metų.

Susirgo

Pereitą sekmadienį naktį buvo išvežta į General ligoninę draugė H. Kaminskienė, susirgusi vidurių liga. Tur būt teks turėti operaciją.

Taipgi sunkiai susirgo Juozas Šliumba ir išvežtas į General ligoninę.

Rep.

MEDUS

Jeigu dar neparsitraukėte Naturalio Raudonų Dobilų Medaus iš Thomsono, tai skubiai siųskite užsakymą. Medus yra sveikiau valgyti negu **baltas cukrus.**

Medus ir citrino sultys, arba Sage Tea ir medus, pagelbsti nuo šalčio.

Tuojau parsitraukite tikro nešildyto Naturalio medaus. 3 svarai (kvorta) $1.35.

5 svarai, pusė galiono, $2.50.

10 svarų (galionas) $4.70.

Už persiuntimą užsimoka pirkėjas

J. W. THOMSON

RFD 1, Rt. 32, N. Franklin, Conn.

Jugoslavų atstovo byla baigta

Pilna investigacija parodo, kad Jugoslavijos atstovas Jungtinėse Tautose Joza Brilej savo automobiliu užmušė Ruth La Bartunek praradęs kontrolę tuo metu, kai jo auto susidūrė su kitu automobiliu.

Pasigrobė $3,500

N. Y. A & M Hat Co. darbininkų algą $3,500 pasigrobė plėšikas ir išsinešdino.

PHILADELPHIA, PA.

HELP WANTED—FEMALE

Chambermaid - Waitress. Small private family, adults, private room, sleep in. Mountains in summer. Steady for the right one. Must be experienced and have good recent references. Call. **LE. 2-3070.**

Dictaphone Operatorė. Žinanti stenografijos ir ant mašinėlės. Norime jaunos merginos virš 25 m. Turi būti nuolatinė ir švari. 5 dienų savaitė. Patogi vieta. Alga pagal mokėjimą darbo, su patyrimu. 1220 Buttonwood St., ar šaukite **Mr. Heckrote. MA. 7-7433.** (51-54)

NURSES — REGISTERED

Immediate openings in large new Phila. Hospital. General duty, operating & recovery room positions available. Excellent personnel policies. Steady year round employment with pleasant surroundings Write, wire, call or apply to Director of Nursing, Temple University, Medical Center, Broad & Ontario or call BA. 3-8000, Ext. 381. (49-63)

HELP WANTED-MALE

INSURANCE

Mes siūlome:

1—Aukštus Komišinus.

2—Daug vietų dirbti.

3—Kaip padaryti daugiau pinigų.

Rašykite: Box M—7,711 Jefferson Bldg., Philadelphia 7, Pa. (51-53)

Mašinistai, 1-mos klasės, tuoj reikalingi. Seniai įsteigta firma turi vietos patyrusiems mašinistams. Pataisymo šapa. Liberališki apmokėjimai darbininkams. Nėra skirtumo amžiuje. Puikios vietos vyrams, kurie patikimi ir mokanti darbą. Kreiptis 9 iki 11 A. M., visą savaitę. **Crown Products Corp., 23rd & Ritner Sts.** (51-57)

Veiruotojas ir pardavėjas. Vyrai su patyrimu pardavinėjime Bond duonos. Geras uždarbis su komišinu ir garantija po priėmimo. Garantija laike mokinimosi. Apmokamos atostogos, ligoninė ir sergantiems apmokėjimas. Uniformos ir atsistatymo planai. Nuolatinis darbas. Kreiptis 8 iki 12 A. M., **Bond Bakers, 5600 Market.** (51-53)

So. Boston, Mass.

ALDLD 7-tos Apskrities Komiteto posėdis įvyks kovo 17 d., 11 val. ryto, 318 Broadway. Kviečiame visus apskrities narius, taipgi kuopų veikėjus dalyvauti šiame svarbiame susirinkime, nes turėsime daug svarbių reikalų apkalbėti. Ypač kaslink ateinančios vasaros piknikų, tai yra apskričių pikniko, kuris įvyks birželio 16 d., Lawrence, Mass., ir spaudos pikniko Montello, Mass.

JASKEVIČIUS, 7-tos Apskr. Sekr.

South Boston, Mass.

Literatūros Draugijos 2-ros kuopos moterys ruošia gražų parengimą, kuris įvyks

Kovo 17 March

Prasidės 2 rą valandą popiet

Salėje 318 Broadway

Bus Graži Programa

ir

Skanių Užkandžių

Taipgi girdėsime svarbių patarimų sveikatos klausimais ir bus kitokių įdomumų. Svečių turėsime iš visos apylinkės, nes tą dieną įvyks LLD 7-tos Apskrities konferencija. Taigi bus proga pasimatyti su daugeliu seniai matytų pažįstamų ir linksmai laiką praleisti.

Nuoširdžiai kviečiame visus,

Rengėjos

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Montreal, Canada

Laimėjo pakėlimą algų iki $22 į savaitę

Alaus gaminimo bravoras—O'Keefe Brewing Company — pasirašė su darbininkais naują darbo sutartį, sulyg kurios, dvejų metų laikotarpyj, kai kurie darbininkai laimėjo algų pakėlimą iki $22.50 į savaitę, tai yra, kad sulyginti darbininkų uždarbį su Toronto darbininkais už panašų darbą. Iki pereito sausio 1 d. pakelta po 12 c į valandą, o nuo sausio 1 d. pakelta $12.60 į savaitę, pasiekiant pagrindinę savaitinę algą iki $77.85 salesmanų pagelbininkams, sunkvežimių vairuotojams ir jų pagelbininkams, o salesmanams iki $82.85, plus centą komiso už kiekvieną parduotą keisą alaus. Ir nuo sekančio spalio mėnesio 1 d. jiems dar bus pakelta alga po $5 į savaitę, plus pusė cento salesmanų pavaduotojams ir vairuotojams nuo keiso alaus komiso.

Policija perspėja namie būnančias moteris

Detektyvų (civilinės policijos) viršininkas W.Fitzpatrick perspėja moteris, kurios vienos būna namuose laike savaitės darbo dienomis, kad nepažįstamiems vyrams atidarydamos duris būtų atsargios. Jie tai padarė po to, kaip paskutiniu laiku buvo padaryta keli užpuolimai ant moterų namuose. Paskiausias atsitikimas, tai brutališkai kriminalis užpuolimas buvo padaryta ant slaugės jos namuose, netoli Royal Victoria ligoninės, kur slaugė dirba. Šiais metais jau įvykdyta penki tokie kriminaliniai užpuolimai mieste, o paskutiniais mėnesiais pereitų metų buvo raportuota policijai 16 tokių atsitikimų, vienas Rosemonte su ginklu rankoje.

Žodžiu, kriminalystės Montrealo didmiestyje siautėja visais atžvilgiais.

Tėvas sūnus, o sūnai tėvą kaltina vagystėje

Buvo apvogtas vienos drabužių valymo firmos sunkvežimis — pavogta už apie $2,000 drabužių, įskaitant pusėtiną kiekį Black Watch uniformų. Įtariamoj vietoj policija atrado drabužius tėvo su dviem sūnumis namuose. Tėvas tuojau parodė pirštu į sūnus ir sako, "jie tai padarė". Bet visus tris suareštavus, vyresnysis sūnus policijai atsakė kitaip: "Aš jau atitarnavau savo laiką už senį pirmiau", sako jis, "ir aš neleisiu jam išsisukti vėl." Taigi, policija dabar galvoja kaip nustatyti, kuris iš jų vogė — tėvas ar sūnūs...

Apsivedė

Kovo 2 d. sukūrė antrą šeimyninį gyvenimą — apsivedė Marytė Vaičekauskienė su Feliksu Valatkevičium.

Gimė

Stanley ir Robbin Čekaičiai susilaukė sveiko ir gražaus sūnelio. Motina ir naujagimis jaučiasi gerai. Linksmi ir Stanley'o tėvai, Klemensas ir Marytė Čekačiai susilaukę anūko.

Taipgi Albertas ir Jennie Gurinskai susilaukė sūnelio.

Mirė

Kovo 2 d. mirė Adelė Ramanauskienė (Černytė, Uršulės Vieškelienės sesutė), sulaukusi 57 m. amžiaus. Paliko nuliūdime vyrą Adomą Ramanauską ir dukterį.

J.—

Rochester, N. Y.

Įvyko klaida aprašyme moterų ir vyrų parengimo, kuris įvyko vasario 23 d. Buvo praleista šių draugių vardai:

D. Valtienė dovanojo duoną, D. Naujelienė — kiaušinių, P. Sadwick sūrį, kuris davė pelno 5 dol.

Labai atsiprašau draugių.

L. B.

Chicago, Ill.

Iš Brighton Park kuopų susirinkimo

Kaip kiekvieno mėn. pirmą trečiadienį įvyksta LDS 76-os, taip ir LLD 104-os kuopų susirinkimai, taip buvo ir kovo 6 d.

Kažin kodėl nariai nekreipia domės į savo organizacijų uždavinius ir neskaitlingai lanko susirinkimus, taip kad ir šie susirinkimai abiejų kuopų buvo skysti. Kodėl nariams nepaisyti savo organizacijų bujojimo ir gerovės; suversti ant kitų, kad kiti už mus dirbtų, o mes galėtumėm patinginiauti. Tai negražu ir nenaudinga. Prie to, tai yra ir neteisinga, nekalbant jau apie žmoniškumą.

LLD kp. sekr. pranešė, jogei 20 narių yra pasimokėję mokestis už šiuos metus. Pasiskudė, kad narių uždirbančių didelius pinigus turi, bet labai sunku išgauti tuos du dolerius iš kai kurių. Bet, aplaikę didelę knygą sako, kad verta priklausyti Literatūros Draugijoje.

Buvo svarstyta apie žaislų vakarą, kuris atsibus kovo 17 d., Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Buvo viskas sutvarkyta ir pasidalinta darbais. Abiejų kuopų nariai ne tik patys būkite parengime, bet taipogi pakvieskite ir savo draugus dalyvauti šiame linksmame pažmonyje.

Koresp.

Lexington, Mass.

Mirė B. Jančaitis

Vas. 23 d. mirė Baltrus Jančaitis, sulaukęs 73 metų amžiaus. Velionis gimė ir augo Barzdų kaime. Iš amato buvo siuvėjas. Įsitikinimo — laisvamanis. Prigulėjo pažangiom organizacijom Lietuvoje 1905 metais.

Paliko liūdesy žmoną Mary, penkis sūnus—Baltrus, Edward, John, Peter ir Augustas — ir vieną dukterį, Mrs. Marcella Mohonen, ir seserį Marcelę Buliukonis, Wilkes - Barre, Pa., ir 19 anūkų.

Palaidotas Evergreen kapinėse, rytinėj miesto daly, sausio 27 d., 2 val. popiet.

Širdingai dėkojam visiems draugams ir pažįstamiems, kurie atsilankė į koplyčią ir į kapines.

Jo Draugas

Atsinaujindamas prenumeratą pridėk vieną kitą doleriuką Laisvės paramai.

Pranešimas

PHILADELPHIA, PA.

LLD 10 kp. susirinkimas įvyks kovo 17 d., 3 val. dieną, 1150 No. 4th St. Nariai malonėkite dalyvauti. Kurie dar nesate užsimokėję už 1957 m., prašome užsimokėti. Kaip girdėjote, nariai gaus svarbią knygą, parašytą daktarų Stanislovaičio ir Petrikos, sveikatos klausimu. Kad gauti šią knygą, pasirūpinkite užsimokėti duokles.

Valdyba (51-53)

CLEVELAND, OHIO

LLD 22 kp. susirinkimas įvyks kovo 22 d., 7:30 v. v. LDS Klubo salėje, 9305 St. Clair Ave. Nariai kviečiami dalyvauti, nes reikės išrinkti delegatus į LLD 15-tos Apskrities konferenciją. Taipgi, kurie dar nesate užsimokėję, ateikite ir užsimokėkite, nelaukite iki metų pabaigos. Komitetas. (52-54)

KELIAS Į LAIMĘ

Apysaka

Parašė R. Mizara

Nepaprastai įspūdinga apysaka iš lietuvio emigranto gyvenimo Amerikoje: apie netikėtą jo pralobimą, pagaliau grįžimą į Lietuvą, ten įsivėlimą į klastingos meilės pinkles ir baigimą gyvenimo tragiška mirtimi.

Knyga iš 370 puslapių
Kaina $1.50

Laisvė

110-12 Atlantic Ave.
Richmond Hill 19, N. Y.

Gabus jaunas lietuvis Bakunas vyks į Europą

Jaunas, gabus Cliffside Park, N. J., lietuvis Charles Bakunas šią vasarą su grupe kitų studentų išvyks Europon, kur Britanijoje, Francūzijoje, Italijoje, Vokietijoje ir Šveicarijoje susipažins su tenykščiais universitetais. Po to Bakunas tikisi gauti magistro (master's) laipsnį ir mokytojauti.

Charles Bakunas jau gavo savo bakalaureato laisnį iš New Yorko universiteto. Jis studijavo pedagogiją, dramaturgiją ir kalbą. Jis tęs studijas tame pačiame universitete po jam duodama stipendija.

Neseniai Fairview Polish American Democratic Club salėje įvyko pobūvis, kur apie 100 giminių, draugų, ir svečių pasveikino jauną studentą su jo mokslinio laipsnio atsiekimu. Pobūvį surengė tėvai ir žmona.

NAUJI BANDYMAI TRAFIKUI REGULIUOT

Jau kelinta diena, kaip susisiekimas Manhattano Centre, ypatingai Broadway gatve ir keliomis aplinkinėmis, yra vienos linkmės. Kitaip sakant, tose plačiose gatvėse jau nevažiuojama viena jos puse į vieną linkmę, kita į kitą — o ištisos gatvės yra vienos direkcijos.

Policija sako, kad tai tik bandymas, kad pagal tą, kaip planas veiks gyvenime, bus nuspręsta, kokią sistemą palaikyti.

PRAŠYS RINKIMŲ

Tymsterių unijos lokalas 826, kuris organizuoja taksių šoferius, sako, kad artimoje ateityje prašys Darbo santykių tarybos (NRLB) pravesti rinkimus šoferių tarpe, kad jie pasirinktų juos atstovaujančią uniją.

Dublino majorás New Yorke

Airijos sostinės Dublino majoras Lord Robert Brisco su žmona ir sūnumi atvyko New Yorkan dalyvauti airių šventės (St. Patrick Day) parade, kuris įvyks šeštadienį ant Fifth Ave. Brisco yra žydų kilmės, pasižymėjęs kovotojas už Airijos nepriklausomybę. Juos vežantį orlaivį vairavo kitas jų sūnus.

Rado sukapotą moters kūną

Bronx buvo rastas sukapotas moters kūnas, galva ir kojos buvo nupiautos ir viskas sudėta į cementinį maišą ir palikta prie Hutchinson River Parkway.

Aido Ch. šurum burum

Aido Choras kasmet surengia pasilinksminimo vakarėlį — "šurum burum". Tai ir šiemet tai padarys.

Vakarėlis yra jau visai netoli, kovo (March) 23 d. vakarą, Liberty Auditorijoje, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill.

Kaip jau yra žinoma, Aido Choras labai daug ko duoda publikai savo parengimuose. Tai ir šį kartą choras yra pasiruošęs vairiomis vaišėmis pavaišinti savo svečius.

Duos gražią meninę programą, kuri susidės iš dainų ir kitko.

Yra labai svarbu dalyvauti visiems charo patrijotams ir meno mylėtojams bei pažangos kūrėjams.

Visi prašomi ir kviečiami dalyvauti šiame parengime. Aido Choras kviečia jus ir prašo kviesti jūsų draugus ir pažįstamus.

V. K.

Ankstyvai mirčiai pasidavęs

Pranas Balevičius-Balwood

buvo mūsų brangus sandarbininkas. Jis mums kūrė dainas, dažnai gelbėjo jas išmokti ir gabiu akompanimentu įgalino jas pateikti publikai harmoningame grožyje. Liūdime netekę bendradarbio ir draugo.

AIDO CHORAS
Brooklyn, N. Y.

Kas girdėti lietuvių tarpe

LDS skelbia vajų

LDS Centro Valdyba turėjo susirinkimą LDS raštinėje šeštadienį. Jame buvo aptarta daug šios fraternalės organizacijos reikalų.

Svarbiausias klausimas buvo — paskelbimas LDS vajaus. Nutarta vajų pradėti gegužės 1 d. ir tęsti iki 1958 m. birželio 1 d. Tai bus 13 mėnesių vajus. Nutarta duoti vajininkams didelius atlyginimus ir, priedu, dovanas.

Susirinkime dalyvavo, apart vietinių Centro Valdybos narių, LDS vice prezidentas J. Žebrys iš Clevelando ir antrasis vice prezidentas J. J. Mockaitis iš Bridgeport, Conn. Abu taipgi pasiliko čia sekmadienį dalyvauti Yakščių vedybinės sukakties bankete.

—:—

Dar apie tą didžiąją iškilmę

Pasirodo, kad reporteris, plačiai aprašydamas apie Marcelės ir Motiejaus Yakščių vedybinę iškilmę, ne viską pilnai sužymėjo. Tai dabar jam tenka kai ką pridėti.

Nebuvo paminėta, kad Marytė Misevičienė labai daug dirbo virtuvėje prie valgių paruošimo ir prie stalų aptarnavimo.

Taipgi reikia pridėti, kad Stasys Titanis irgi vienokiu ar kitokiu būdu pagalbėjo.

Visi matėme, kaip buvo gražiai paruošti stalai. Buvo nemažai gėlių. O šias gražias gėles parūpino Woodhaveno kvietkininkai M. ir A. Mažeikai. Jie taipgi ir parengime dalyvavo.

Buvo pakviesta mums visiems geraj žinomos Shalins šermeninės direktoriaus Šalinsko žmona Marytė pakalbėti. Ji palinkėjo Yakščiams geros kloties ir ilgo gyvenimo.

—:—

Yakščiai pasitenkinę

Abu "jaunavedžiai" Yakščiai buvo labai pasitenkinę tuo, kad į jų vedybų sukakties minėjimą tiek daug giminių, draugų, prietelių susirinko ir kad taip gražiai ir iškilmingai pramoga buvo pravesta.

Rep.

Dabar jau visos penkios miesto kolegijos neleis Gatesui kalbėt

Gates kalbės — Gates nekalbės. Pirma jį kvietė Queens kolegijos studentai su profesorių pritarimu, paskui tos kolegijos provostas administratorius uždraudė. Paskui jį kvietė City kolegija Manhattane ir dargi su užtikrinimu, kad neuždraus paskutinėje minutėje, bet paskui įvyko penkių New Yorko miesto kolegijų administracijų pasitarimai ir nutarta, kad Gates negali kalbėtį nei vienoje.

Taigi, Hunter, Queens kolegija, Brooklyno kolegija, City kolegija ir Staten Island kolegija draudžia "Daily Worker" redaktoriui kalbėti, jeigu jį ir kviestų studentų organizacijos.

Queens kolegijoje įvyko masinis studentų mitingas, kuriame didi dauguma studentų pasmerkė administraciją už komunisto kaibos neprileidimą. Vienas studentas kalbėtojas sakė:

"Aš esu komunistams priešingas, bet aš norėčiau laiks nuo laiko išgirsti apie komunizmą iš pačių komunistų. Jeigu mums niekad neleidžiama pasiklausyti komunistų kalbėtojų, jeigu mes negalime skaityti komunistų spaudos, kaip mes galime sakyti, kad visapusiškai išstudijuojame visų nuomones?"

Kitas studentas sakė:

"Mes vis kalbame apie akademinę laisvę, mums vis sakoma, kad mūsų rūšies demokratija yra viršesnė už komunizmą, bet kai prisieina leisti mums klausytis komunisto, kažkodėl tuojau pabijoma..."

Buvo ir studentų, kurie pritarė administratoriui. Tie kalbėjo labai ciniškai. Vienas net sakė:

"Aš siekiu mokslo, kad paskui gauti gerą darbą ir gerai uždirbti. Aš nenoriu, kad Queens kolegija taptų žmoma kaip 'raudona mokykla', nes tas kenktų man ir paskui. Todėl nereikia kviesti to Gates."

Mano Nellą deportuoti Lenkijon

Nella Bogart nors ir laimėjo teismą, kuriame buvo kaltinta prostitucijoje, bet Imigracijos departmentas ruošiasi ją skirti deportacijai. Ji kaip Lenkijos dipukė atvyko čia 1951 metais ir su laiku pradėjo užsiiminėti prostitucijos bizniu.

Atvyko paryžietė aktorka

Antradienį laivu "America" atvyko iš Paryžiaus garsi francūzų aktorė Jacqueline Chambord. Ji čia pakviesta dalyvauti teatruose ir televizijoje.

Išgelbėjo iš gaisro vaikutį

Telefono operatorė P. Hanson, eidama pro degantį namą, išgirdo balsą. Per ugnį įsiveržusi į vidų išnešė trijų metų vaikutį E. Davalos.

ROEBLING PLUMBING & HEATING CO., INC.

Gesiniai ir elektros pečiai. Visą šildymo sistemą įvedam. Specialistai namų, industrijos ir fabriko darbų. Išmokesčiai. EVergreen 8-1438. Vakarais TW. 7-2054—7-3316.

392 So. 2nd St., B'klyn.

(50-56)

New Yorko spaudoje

"Times" jau kalba savo vedamuose straipsniuose apie "Maskvos - Damasko - Kairo" ašį. Esą, Nasserio vadovaujamas Egiptas ir Egipto sąjungininkė Sirija dabar faktinai yra Maskvos talkininkai. Esą, jeigu ne ta sąjunga, jeigu ne ta ašis, Egiptas jokiu būdu negalėtų laikytis taip "arogantiškai".

Tai pirmu kartu "Times" užima tokią stiprią antiegiptišką poziciją. Iki šiol tik tokie ultra - reakciniai laikraščiai kaip "News" ir "Mirror" kalbėdavo apie Egiptą, ir dar labiau apie Siriją, kaip "sovietinius satelitus". Dabar, kaip atrodo, prie tos nuomonės artinasi ir "Times".

"Post" protestuoja prieš miesto kolegijas, kam jos neleidžia komunistams ten skaityti paskaitas, kai juos kviečia studentų organizacijos. Kaip paprastai, "Post" prie savo gero stovio už civilines teises prideda ir anti - komunistinio kiršinimo. Tas laikraštis sako, kad "draudimas komunistams, kalbėti jiems padeda tapti kankiniais", kad prieš juos galima kovoti "duodant jiems progą savo teorijas ekspozuoti".

"Daily Workeryje" laiškų skyriuje tūlas Dirba reiškia nuomonę, kad tas laikraštis nesilaiko balansuoto nusistatymo. Jis sako, kad tas laikraštis turėtų labiau sekti paskutinės Komunistų partijos konvencijos nutarimus. Ten buvo pasisakyta ne tik prieš taip vadinamą kairų sektantizmą, bet ir prieš dešiniųjų oportunizmo pavojų. Dirba sako, kad laikraščio redaktoriai, betgi, atkreipia savo ugnį vis tik prieš praeities klaidas, kad laikraštis perdaug palankus Jugoslavijos komunistams ir panašiai. Jis prideda, kad toks laikraščio redakcijos nusistatymas gali pakenkti laikraščio cirkuliacijos vajui.

VYRAS SUSIRGO — DĖL GIMDYMO

East Meadow, L. I., gyventojas Di Lorenzo, nesulaukdamas laiku daktaro, pats ėmėsi darbo pagalbėti savo žmonai pagimdyti kūdikį. Po gimdymo jis buvo taip susinervinęs ir sunegalavęs, kad turėjo gaut sau daktaro pagalbos.

Trokas užmušė vairuotoją

Brooklyno gyventojas Charles Eirman, vairuodamas savo troką, susidūrė su automobiliu. Kuomet jo trokas virto ant šono, jis po juo papuolė ir buvo sutraiškytas.

Cirkas atvyksta New Yorkan

Garsusis Ringling Bros. & Barnum & Bailey cirkas atvyks New Yorkan balandžio 3 d. Jis čia turės 87-tąjį perstatymą Madison Square Gardene.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

ATSIMINIMAI
ir
Dabartis

Parašė L. Prūseika

Tai gyvi bruožai iš jo gyvenimo, visuomeninės veiklos, caro reakcijos metu pergyvenimai kalėjimuose, ištrėmimas į Sibirą ir kiti erškėčiuoti takai jo kovoje už laisvę ir šviesesnį gyvenimą darbo žmonijai.

Knyga iš 304 puslapių
Kaina tik $2.00

Laisvė
110-12 Atlantic Ave.
Richmond Hill 19, N. Y.

MALE and FEMALE

Belle Harbor. 4 rūmų fornišiuotas apartmentas, basemente. Su gesu ir elektra. Suaugusi pora, ar našlė su vaiku virš 16 m., ar suaugusi pavienė moteriškė. Dirbti prie namų ruošos. Alga. Nep. 4-2944. (50-52)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Auto Service Stotis. Laukia keltuvas ir šulinys. 2 auto garadžius, raštinė ir pastatas kartu. Randasi ant Main St., Freeport, L. I. 8 m. lease. Privatiškas savininkas. Kaina prieinama. Nassau kaimas auga. Mr. Ragone. Freeport 8-9351. 7 v. r., iki 7 v. v. 46-52)

IŠKRĖTĖ ORLAIVIUS, NERADO BOMBOS

Kas tai telefonu pašaukė World Airlines raštinę ir priminė, kad tos kompanijos orlaivyje randasi bomba. Padaryta nuodugni krata 26-se tos kompanijos orlaiviuose International, LaGuardia ir Newarko orlaivių stotyse, bet bombos nerasta.

Peiliu grasindamas gavo $18

Bronxo gyventoja Rita Bernowich ir jos 19 mėnesių duktė pergyveno didžiulę baimę, kuomet į jų namus įsiveržęs plėšikas peiliu grasino jas papiauti, jeigu jos ramiai neužsilaikys. Teradęs tik $18, plėšikas išsinešdino.

Today's Pattern

9014 SIZES 14½—24½
by Marian Martin

Pattern 9014: (for shorter, fuller figure) Half Sizes 14½, 16½, 18½, 20½, 22½, 24½. Size 16½ takes 3⅝ yards 35-inch fabric.

Užsakymą su 35 centais, (pinigais, ne stampomis) ir pažymėjimu formos numerio ir dydžio siuskite: Pattern Dept., 110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill 19, N. Y.

POKILIS

Brooklynas iš anksto ruošiasi darbui sukelti Laisvei $10,000

BALANDŽIO 13 APRIL

Bus graži dainų programa ir bus duodama bufetinė vakarienė.
Pradžia 6-tą val. vakare
Įėjimas Nemokamai

LIBERTY AUDITORIUM
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill, N. Y.

Rengėjai kviečia visus Didžiojo New Yorko ir apylinkės apšvietos brangintojus įsitėmyti dieną ir dalyvauti šiame parengime.

Lietuvių Kalbos Žodynas

Išleistas Lietuvoje, 990 puslapių, kaina $5.00. Kartu su užsakymu prašome prisiųsti ir pinigus.

Laisvė
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.